

Grigore Nicolae LABO

CERCETAREA CRIMINALISTICĂ

Grigore Nicolae LABO

CERCETAREA CRIMINALISTICĂ

– CURS UNIVERSITAR –



Copyright © 2013, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LABO, GRIGORE

Cercetarea criminalistică / Grigore Nicolae

Labo. – București : Pro Universitaria, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-875-5

343.9(075.8)

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Ion Nuțu MIRCEA

Prof. univ. dr. Matei BASARAB

Noțiuni introductive

Criminalistica este definită ca știința care elaborează metode tactice și mijloace tehnico-științifice de descoperire, cercetare și prevenire a infracțiunilor¹. Pentru prima dată acest termen a fost întrebuințat de către austriacul Hans Gross în 1893, în **Manualul judecătorului de instrucție**.

Această disciplină este înrudită cu științele dreptului cum sunt dreptul penal, dreptul procesual penal, criminologia, având legături și cu științe nejuridice cum sunt medicina legală, psihologia, chimia, fizica, biologia, informatica, etc.

Din punct de vedere structural criminalistica, ca disciplină ce se predă pe durata unui an la facultățile de științe juridice, o putem împărți în tehnică, tactică și metodică criminalistică.

Având în vedere spațiul restrâns afectat acum în programa analitică acestei discipline, prezentul manual tratează doar unele noțiuni de tehnică și tactică criminalistică de bază, absolut necesare bagajului de cunoștințe al oricărui jurist.

Mijloacele tehnico-științifice utilizate în cercetarea criminalistică le putem grupa în mijloace de teren și mijloace de laborator. Mijloacele utilizate pe teren sunt reprezentate de trusele criminalistice cu destinație generală sau specială și autolaboratoarele criminalistice. Mijloacele criminalistice de laborator sunt de mai mică anvergură în cazul celor utilizate de organele de cercetare penală, care elaborează constatări tehnico-științifice cu caracter operativ și mult mai performante în dotarea laboratoarelor de expertize criminalistice, unde se cer rezultate ale unor analize mult mai complexe.

¹ Mircea I., *Criminalistica*, Lumina Lex, București, 2010, pag.3.

Capitolul I

IDENTIFICAREA CRIMINALISTICĂ

1. Noțiunea de identitate în criminalistică

Identitatea este rezultatul procesului de identificare. Ea definește acele trăsături care desprind dintr-un grup de obiecte, fenomene, ființe, pe aceea entitate care poate să fie individualizată efectiv. Identificarea unei persoane din punct de vedere judiciar presupune stabilirea identității infractorului, a victimei în viață, a cadavrului, a persoanei dispărute, necunoscute sau care își ascunde identitatea încercând să se sustragă urmării penale, judecării sau executării pedepsei.²

În criminalistică identificarea presupune individualizarea obiectului, ființei sau fenomenului, ținând cont de urme sau fragmente ale acestora supuse examinării. La sfârșitul procesului de identificare rezultatul obținut este tocmai acel unic mănunchi de caracteristici ce constituie identitatea unui obiect, fenomen sau ființe și care îl fac să fie el însuși.³

Activitatea de stabilire a identității este guvernată de principii ce îi conferă acesteia un caracter științific indiscutabil, rezultatele obținute servind și conducând fără dubiu la aflarea adevărului în procesul penal.⁴ Din acest punct de vedere evitarea unei erori în procesul de identificare a unei persoane este dezideratul major, care impune utilizarea unor metode riguros științifice, mai ales că tot mai des se pune problema realizării acestui proces într-un timp cât mai scurt uneori chiar în timp real.

În cursul procesului de identificare, se au în vedere niște premise care să permită desfășurarea cu succes a acestei activități. În primul rând ne referim la conceptul de stabilitate relativă a unor caractere

² Ionescu L., Sandu D., *Identificarea criminalistică*, Ed. Științifică, București, 1990, pag.17.

³ Mircea I., *op.cit.*, pag.12.

⁴ Stancu E., *Criminalistica*, Ed. ACTAMI, București, 2001, pag. 40.

individuale, respectiv faptul că se mențin nemodificate un interval de timp suficient de lung pentru a permite identificarea. În al doilea rând avem în vedere capacitatea de a reflecta și de a fi reflectate a obiectelor ce ne înconjoară, fapt ce ne permite să percepem nemijlocit sau mediat caracteristici definitorii ale lor. A treia premiză a procesului de identificare este legată bineînțeles de individualitatea personală a unor caracteristici ale obiectului.⁵

În procesul identificării se pornește de la general spre particular, folosind procesele specifice gândirii omenești de analiză și sinteză. Cea mai frecventă metodă utilizată în identificarea criminalistică este metoda comparației între obiecte de același gen. În vederea realizării acestui deziderat, avem ca obiecte de identificat « obiecte scop » și obiectele pe care le folosim în cursul acestui proces denumite « obiecte mijloc ». Uneori obiectele mijloc mai sunt denumite și « modele tip » create experimental în condiții de laborator, urmărind a se realiza același tip de urmă ca și cea în litigiu descoperită la locul faptei.

2. Tipurile identificării

După modul reținerii caracteristicilor esențiale, există trei tipuri de identificare:

a) Identificarea din memorie se realizează prin reținerea de către un individ a acelor caracteristici ce individualizează un obiect, fenomen sau ființă. Același individ întâlnind din nou trăsăturile caracteristice obiectului, fenomenului sau ființei pe care le-a reținut în memorie va fi capabil să le identifice. Practic, sunt comparate în timp real datele aflate la dispoziția organelor de simț ale individului cu cele înmagazinate în memoria sa.

b) Identificarea după descriere presupune ca individul să descrie unei terțe persoane caracteristicile identificatoare ale unui obiect, ființe sau fenomen. Cel cărui i s-au descris aceste trăsături va putea identifica după acestea obiectul, ființa sau fenomenul în momentul când le întâlnește. Exemplul clasic este cel al păgubitului care va descrie polițistului caracteristicile identificatoare ale obiectului care i-a fost furat.

⁵Ionescu L., .Sandu D., *Identificarea criminalistică*, Ed. Științifică, București, 1990, pag.165.

c) Identificarea după urmele lăuate este cea care face mai ales obiectul tehnicii criminalistice. Este vorba de acele modificări care au loc în mediu datorită activității infracționale și care pot fi utilizate pentru a identifica pe autorul infracțiunii. Criminalistul este chemat să observe, să interpreteze și să tragă concluziile care permit aducerea făptuitorului, în baza unor probe incontestabile, în fața instanțelor pentru a fi tras la răspundere.

Capitolul II

FOTOGRAFIA JUDICIARĂ

§ 1. Rolul și obiectivele fotografiei judiciare

Fotografia judiciară este o ramură a tehnicii criminalistice care adaptează și elaborează metodele de fixare, prin fotografiere, a rezultatelor și modului de desfășurare a unor activități de urmărire penală, precum și metodele corespunzătoare cercetării de laborator a probelor materiale⁶. Tehnica fotografică permite fixarea imaginii obiectelor cu ocazia executării unor activități de urmărire penală (cercetarea la fața locului, percheziția, reconstituirea, prezentarea pentru recunoaștere, identificarea și urmărirea persoanelor) și ilustrarea rapoartelor de constatare tehnico-științifică sau a expertizelor.

Avantajele care au impus fotografia în activitatea complexă de cercetare a infracțiunilor, așa cum au fost ele subliniate în literatura noastră criminalistică de specialitate și cum au fost clar relevate de practica judiciară, constau în:

- **fidelitate** în fixarea și redarea imaginii locului faptei, a urmelor infracțiunii, a diferitelor activități tactice desfășurate de organele judiciare, a rezultatelor diverselor cercetări criminalistice de laborator, atât în radiații vizibile cât și în radiații invizibile;

- **obiectivitate** în prezentarea datelor obținute prin mijloace criminalistice, fixate prin intermediul fotografiei, asupra faptei și persoanei infractorului, precum și asupra rezultatelor examinării probelor în condiții de laborator;

- **rapiditate** și relativa **simplitate** de executare a fotografiilor, ceea ce permite urgentarea anchetei și rezolvarea operativă a cazului

⁶ Mircea I., *op.cit.*, pag.18.

(aici trebuie să subliniem creșterea vitezei de obținere a imaginilor odată cu introducerea tehnicii digitale!);

- **evidența probatorie** a fotografiei (ca și a imaginilor video) pentru clarificarea multor cauze judiciare.⁷

Primele fotografii judiciare

La mijlocul secolului XIX pionerul englez al fotografiei William Talbot a inventat negativul. În continuare procedeele fotografice s-au perfecționat, permițând creșterea vitezei de fotografiere concomitent cu scăderea semnificativă a costurilor. După 1870 fotografia a fost în mod curent utilizată pentru a fixa imagini de la locul faptei, detalii de pe corpul victimelor și portrete ale celor suspecți că ar fi săvârșit infracțiuni.

Așa numitele „Rogues Galleries” (colecții de canalii) cuprindeau seturi de portrete din față și profil ale infractorilor arestați, având o importanță deosebită în desfășurarea a nenumărate anchete. În 1886 inspectorul de poliție Thomas Byrnes a făcut publică colecția sa de mug-shots (fotografii de mutre), cu scopul de a preveni cetățenii New-York-ului în privința infractorilor recidiviști. Metodele antropometrice de înregistrare și identificare concepute de Alphonse Bertillon la sfârșitul secolului XIX, au fost completate cu fotografii ce ilustrau elementele vizate de măsurătorile Serviciului de identificare judiciară francez.⁸

În țara noastră promotorii științelor criminalistice moderne au fost frații Minovici. La vremea respectivă, începutul secolului XX, în practica judiciară din România se aplicau aceleași metode ca și în țările occidentale, iar fotografia judiciară se utiliza constant în activitatea polițienească. Noile tehnici fotografice au fost mereu aplicate în activitatea de cercetare criminalistică, nu numai pe teren ci și în examinările de laborator. Fotografia a fost unanim acceptată ca mijloc de probă în justiție.

⁷ Stancu E., *Tratat de criminalistică*, Universul Juridic, București, 2010, pag.79.

⁸ Owen D., *Crime et science*, Tana editions, Paris, 2000, pag.14.